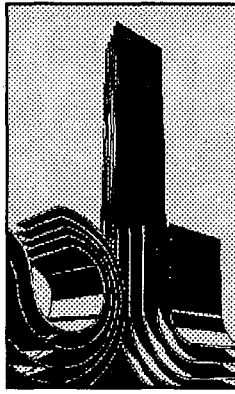

V. ÉVFOLYAM
7. SZÁM
1996.
SZEPTEMBER

VÍZPART

AZ ALSÓ-TISZA-VIDÉKI VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG LAPJA

Nem vagyunk egyedül...

Képviselőket és polgármestereket hívtunk a vízgazdálkodás gondjainak megbeszélésére 1996. szeptember 6-án a gyálaréti gátórházba.

A vízügy megítélésének változását jelzi, hogy míg 1991 őszén 30 meghívott országgyűlési képviselőből egy jött el, addig most 10-ből 5-en – dr. Nemcsók János, Gazdag János, Fritz Péter, Géczy József és Kovács Kálmán – fogadták el a meghívást.

Az önkormányzatokat dr. Búzás Péter, dr. Szalay István, Nagy Béla, Molnár József, Papp József, Kassai Béla és dr. Szantics Csaba (Szentes jegyzője) képviselte.

Dr. Kovács Gábor igazgató bevezetőjében ismertette a vízügy helyzetét. Az frásban is átadott hidrometeorológiai tájékoztató részletesen ismertette a 96-os adatokat, majd az év finanszírozási nehézségeit, a fenntartás ellehetetlenülését, a bérezés gondjait. Bemutatta azt is, hogy a költségvetési keretek további szűkülése – párosulva a kincstári finanszírozás technikai nehézségeivel – előbb-utóbb árvízkatasztrófához fog vezetni. Az igazgató kérte a jelenlévőket, emeljék fel szavukat annak érdekében, hogy a vízügy, mely az egész társadalom érdekében dolgozik, kapja meg azokat a pénzeket, melyeket kormányhatározatban már odaítéltek, de a folyósítás nem történt meg. Pótolják vissza a téli árvízvédekezés költségeit, melyeket a fenntartási munkák rovasára egyenlített ki. A jövő évi költségvetés tárgyalásánál legyenek figyelemmel a feladatokra, melyeket a vízügyi törvény előír és a finanszírozás technikájában vegyék figyelembe, hogy az elemekkel vívott harc előre nem tervezhető, az ár- és belvizek a legváltozatosabb időben jelentkeznek.

A beszámoló végén rövid videofilm mutatta be az ár- és belvízvédelmi művek állapotát.

A képviselők és polgármesterek megértésükről biztosították a vízügyi dolgozókat. Nemcsók János képviselő elmondta, hogy ismeri a vízügy feladatait, egyetért az állagmegóvás fontosságával. Azt is megígérte, mindent megtesz, hogy erről a média is megfelelő tájékoztatást kapjon. Szerinte a hisztériázó zöldek Bős-Nagymaros kapcsán több száz milliárdos kárt okoztak az országnak, ez hatott a vízügyre is, anyagiilag és erkölcsileg egyaránt, de már kifelé megy a gödörből.

A román-magyar alapszerződés 11. §-a kimondottan a vízügyről szól. Erre is hivatkozva javasolta, hogy a térség vízügyi fejlesztési igényeinek teljesülését a románokkal együttműködve Phare-pályázatokkal lehet segíteni. A közös román-magyar projekteket a Nyugat is támogatja.

Búzás Péter, Makó polgármestere azonnal kapcsolódott a javaslatokhoz azzal, hogy készüljön Phare-pályázat a Maros vízminőségének javítására közösen, Arad és Makó bevonásával, erre nekik a saját erő rendelkezésükre áll. (Szeptember 13-án az első vázlatos javaslatot átadták a román félnek. A szerk.)

Molnár József csongrádi polgármester elmondta, hogy gyerekkora óta a Tisza-gát mellett él, látja a változást a karbantartásban, ami nem a vízügyesek hibája. Háborzongató eseményként értékelte, hogy a csongrádi körtöltés a kárpótlás során magánkezekbe került és tragikus állapotban van, jelentősen csökkentve ezzel a város biztonságát. Jó hírként jelentette be, hogy a Serház-zugi holtág tulajdoni kérdéseit sikerült tisztázni és a város 100 millió forintot fordít a holtág rehabilitációjára.

Fritz Péter képviselő ecsetelte, hogy különböző szintű bajok keverednek, szinte hisztérikus „állami szerepvállalás-leépítés” folyik, miközben nincs, aki a feladatokat az állam helyett átvállalja. Lehet, hogy ez az európai norma, de nincsenek meg a magyar gazdaságban és társadalomban ennek feltételei.

Gazdag János képviselő megígérte, hogy a költségvetési bizottságban megvizsgálják a vízügy finanszírozásának kérdéseit. Felhívta a figyelmet, hogy még a vízgazdálkodás fenntartási üzemelési gondjain néhány milliárddal országosan lehetne segíteni s ez elsősorban a magyar vidéken segítene, Budapesten sok 10 milliárdot ruháznak be évente, sokszor nem propagált módon.

Természetesen az említettekén kívül még nagyon sok minden elhangzott, a vízügyesek joggal érezték, nincsenek egyedül, országos szintű politikuskok és fajtsúlyos, helyi önkormányzati vezetők egyaránt érezték ezt és megígérték, minden fórumon szólnak erről és a maguk eszközeivel segítenek.

Megemlékezések a Tisza-szabályozás 150. évfordulóján

A konferencia nyitó előadását Kovács Kálmán, a KHVM politikai államtitkára tartotta, aki megemlékezvén az elődökről, elsősorban a ma vízgazdálkodási feladatait ismertette.

Ezután sorrendben a Tisza-völgyi vízügyi igazgatók és Aradi Csaba, a Hortobágyi Nemzeti Park igazgatója tekintették át a nagy mű történetét és hatását az Alföld életére.

Az előadásokból kicsengett az aggodalom a jövőért, a meglévő művek megőrzésének felelőssége és a fejlesztés halaszthatatlansága.

A konferencia szekciótulésekkal folytatódott, több mint negyven előadás nyomán vitatták meg a résztvevők a múlt, jelen és jövő feladatait.

Augusztus 31-én, Tiszadobon Vásárhelyi Pál szobránál Göncz Árpád köztársasági elnök köszöntötte a zuhogó esőben

A vízügyi szakma a Magyar Hidrológiai Társaság és a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem műszaki főiskolai kara rendezésében 1996. augusztus 29-30-án Debrecenben két napos tudományos konferencián emlékezett meg a Tisza szabályozás, a második honfoglalás megkezdésének 150. évfordulójáról. Az évfordulónak különös jelentőséget adott, hogy az egybeesett a milicentenáriummal, az első honfoglalás évfordulójával.

összegyűlt mintegy 200 megjelent, helybeli lakost és a szakma képviselőit.

Méltatta Vásárhelyi, Széchenyi és Andrásy Gyula érdemeit és helytállásra buzdította mai utódaikat.

Ünnepi beszédet mondott Lotz Károly szakminiszter, majd három megye önkormányzatának elnöke, közöttük Lehmann István, Csongrád megyei elnök, aki Vásárhelyi szegedi szobráról hozott virágot a tiszadobi szoborra.

A szobor megkoszorúzása után a tiszadobi római katolikus temp-

lomban püspöki misével fejeződött be a megemlékező ünnepségsorozat.

Befejezésül álljanak itt azok a gondolatok, melyekkel dr. Kovács Gábor szegedi igazgató előadását zárta:

„Mi a lényege a Széchenyi – Vásárhelyi-féle folyószabályozásnak számunkra?”

Nem az, hogy pontosan hol épült meg úgy a töltés, ahogyan Vásárhelyi Pál vonalazta, hogy hány köbméter föld épült be a századfordulóig, mennyi azóta. Nem! Nekünk a tanulságokat kell levonni:

– A szemléletet átvenni, hogy ne öncélúan folyót szabályozunk, hanem egy régiót fejlesszünk.

– A merészséget, nagyvonalúságot? Szegény embert csak nagy tervek emelhetnek magasra.

– Elemezni kell a megvalósítás hibáit, hogy ne kövessük el még egyszer.

– Azt, hogy a politika és műszaki ismeret, a jog és a pénz csak együtt képes nagy alkotásokra.

S végül el kell hinnünk, hogy mindez lehetséges.

Az Alföld szegény és kiszolgáltatott volt, mikor Széchenyi hozzáfogott a Tisza szabályozásához. Az ország szegény és egyharmadára zsugorodott volt, mikor Sajó Elemér és az öt segítő politikuskok elindították nagy vízhasznosító programjukat.

Mi sem vagyunk alábbvalóak!”

Emléklap Zentáról

Megemlékezést tartottak Széchenyiről a Vajdaságban, Zentán 1996. augusztus 27-én, a Tisza szabályozása 150. évfordulóján.

A balkáni válság miatt az elmúlt években a korábbi rendkívül eredményes és pezsgő, vízügyi műszaki együttműködés a magyar és jugoszláv in-

tézmények között úgyszólván mackó-álmát aludta. A közös tanulmányok a fiókokban hevertek, éveken keresztül a hagyományos „Tisza-beutazás” is elmaradt.

Az idén a szeptember 3-5. közötti időszakban, a Csongrád-Törökbecse szakaszon a szakemberek újból tanulmányozták a

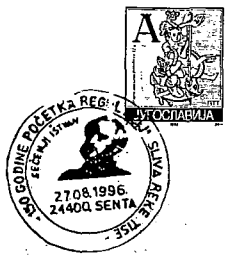
Tisza szabályozásával kapcsolatos, aktuális kérdéseket.

Ez alkalommal Göblös József, a Duna-Tisza-Duna Vízgazdálkodási Vállalat zentai kirendeltségének igazgatója egy emléklapot adott át, amely 1996. augusztus 27-én készült és tulajdonképpen egy Széchenyi István arc-

képét is magába foglaló, első napi postabélyezőt ábrázol. Vajdaságban, Zentán tehát ugyanúgy, ahogy Magyarországon; Tiszadobon megünnepelték a Tisza-völgy szabályozásának 150. évfordulóját, megemlékeztek Széchenyiről és munkatársairól. Tanúsítja ezt az emléke átadott szerb és magyar nyelven megírt emléklap és az említett postabélyegző.

Tanulságos lehet a szakemberek, de a képzetlen olvasó számára is az a figyelemre méltó számadat, hogy a szabályozással érintett mai, mintegy 750 km-es Tiszaszakasz legalsó, ma Jugoszláviába eső, mintegy 150 km-es hosszához a teljes mentesített terület 32 %-a, vagyis 261 ezer 701 hektár tartozik a Tisza mentén – Horgostól Titelig.

Török Imre György

Életutak – vízügyes dinasztiák

„Apám szerint ez a pálya nekem való...”

A vízügyes dinasztiákat bemutató sorozatunkban ezúttal az ATIVIZIG-hez sok szállal kötődő Szili Török-familia egyik képviselőjét, Török Imre György főmérnököt, műszaki igazgató-helyettest kerestük meg. A róla kirajzolódó portréval korábbi Életutak címmel közölt interjúsorozatunkat is folytatjuk.

– Nem szokványos dolog, hogy egy család ilyen szorosán kötődjön egy munkahelyhez: számba vehető, hány Szili Töröknek volt valamilyen kapcsolata a vízüggyel?

–Édesapámmal, Szili Török Imrével kezdeném, aki a '30-as évek elején került Orosházáról a Szegedi Polgári Iskolai Tanárképző Főiskolára, ahol megszervezte a mezőgazdaságtan tanszékét és ő volt a létrehozója főiskola tanácsadójának is. 1936-ban nevezték ki főiskolai professzornak. Ugyanabban az évben került Szegedre unokaöccse, Szili Török Dezső is, aki képzőművészeti főiskolát végzett, majd tanárként és festőművészként dolgozott Szegeden. Több képe a vízügyi igazgatóság falait díszíti. Édesapám már nyugdíjasként, mint külső munkatárs készíttette el 1954 és 1956 között az akkori vízgazdálkodási kerettervet megalapozó, alsó-tisza-vidéki vízgazdálkodási monográfia agronómiai fejezetét. Olyan sikeresen oldotta meg, hogy megkapta érte a Vízgazdálkodás Kiváló Dolgozója kitüntetését. Egyébként épp az idén ünnepeljük születésének 100. évfordulóját, amelyről a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola emléktábla-avatással és egy kis emlékkiállításal emlékezik meg a tanácsadói épületében. Mindkét Szili Török-családban sok gyerek született, közülük többen is kapcsolatba kerül-

tek a vízüggyel. 1953-tól 1984-ig három igazgatót szolgált ki titkárnóként az unokatestvérem, Mufika, akit mindenki így, a becenevén hívtak, a leánykori nevét – Szili Török Ildikó – csak kevesen ismerték. Rendkívül megbízható, pontos és talpraesett titkárnő volt, nagyon szerették, több elismerést kapott kiváló munkájáért. Mufika lánya, Gödi Éva – akit mindenki csak Nyuszinak hívtak – a '60-as évek végén, '70-es évek elején néhány évig szintén nálunk dolgozott, kezdetben diákként, mint kisegítő adminisztrátor, később mint bérszámfejtő. Szili Török Katalin énektanári diplomát szerzett, de nem kapott állást Szegeden, ezért két évig a pénzügyi osztályunkon vállalt munkát, ahol korábban még diákként a nyári szünetekben bedolgozta magát. Benke György-né Szili Török Juditot a szegedi szakaszmérnökségen mindenki ismerte és szerette, 1962-től egészen nyugdíjba vonulásáig, 1994 áprilisáig precíz, pontos bérelszámolóként és statisztikusként dolgozott ott. Férje, Benke György mérnök 1966-ban került az ATIVIZIG-hez, az elmúlt harminc év alatt a vízügyi szolgálat több területén töltött be felelősségteljes posztokat, például nyolc éven át a Maros jobb parti árvízvédelmi szakaszának védelemvezetője volt. Ma a vízkárelhárítási osztály vízügyi tanácsosa, a műszaki ügyelet helyettes vezetője és az igazgatóság PR-felelőse. Szili Török Klári férjének, Bulik Istvánnak az egyetem után első munkahelye volt a szegedi vízügyi igazgatóság, néhány év múlva a Szegedi Szakaszmérnökség vezetőjének helyettese lett, amíg egy jobb megélhetéssel kecsegtető ajánlat Budapestre nem csábította.

– Ön mikor és hogyan került az ATIVIZIG-hez?

– Jőmagam 30 éve dolgozom a vízügyi igazgatósá-

gon, de már évekkel korábban középiskolás, majd egyetemista koromban kapcsolatot kerestem a vízüggyel, mert a nyári szünetekben figuránsként dolgoztam a folyószabályozási felméréseken. Emlékszem, édesapám gyerekkoromban mindig azt mondta, erdész legyek vagy vízügyes, mert az egyéniségemhez, a szabadságszeretetemhez, mozgékonyágomhoz ez a két pálya való leginkább. Talán az ő útmutatása is befolyásolt, amikor először erdőmérnöki diplomát szereztem, ezért állást akartam változtatni, és akkoriban együtt kosárlabdáztam a Szegedi Postás NB-II-es csapatában Kovács Gáborral – akkor szakaszmérnök volt, ma pedig az ATIVIZIG igazgatója –, aki azt ajánlotta, jöjjenek hozzájuk dolgozni. Forgó László, az akkori igazgató (eredetileg szintén erdőmérnök volt) fogadott, majd egy órás beszélgetés után megegyeztünk, hogy két hét múlva, 1966. május 1-jétől a vízügyi igazgatóságon fogok dolgozni. Nagyon megszerettem ez a munkát, időközben megszerettem a „vízes” diplomát is, és sohasem bántam meg, hogy váltottam.

– Az elmúlt harminc évben, amit az ATIVIZIG-nél töltött, melyek voltak a legemlékezetesebb feladatai?

– Pályafutásom alatt szakaszmérnökként szinte naponta, hetente jártam ki a védvonalakra, részt vettem az építésükben, fenntartásukban. Először az 1967-es árvízkor voltam szakaszvédelemvezető-helyettes a Tisza jobb partján, az Algyői és az országhatár közötti szakaszon. Nem volt nagy árvíz, mégis hasznos dolog volt, mert rengeteg tapasztalatot tudtam gyűjteni. Az 1970-es árvíz idején már a Maros bal

1996 kora: a kettős portré Somogyi Károlyné felvétele

part – Tisza bal part – román határ – jugoszláv határ közötti, torontáli terület védelemvezetője voltam. Én voltam az egyetlen, aki abban a rendkívül kritikus időszakban, az elejétől a végéig ugyanazon a védvonalon végigte a védelemvezetői munkát. Nagyon megfeszített, kemény munka volt, hatalmas erőfeszítéssel dolgoztunk, úgyszólván minden a rendelkezésünkre állt, amit kérünk: technika, anyag, személyzet. Magyar és szovjet katonák, diákok és a lakosság is bekapcsolódott a védekezésbe, de a szakértelmet és az ellenőrzést – mint ahogyan azóta is minden esetben – a vízügyi dolgozók adták. Másik nagy élményem – ami egyben komoly szakmai megmérettetés is volt –, amikor 1974 őszén kirendeltek az alpári nyári gát védelemének irányítására. Akkoriban a nyári gát szempontjából rekordáradás alakult ki, és veszélybe került a 4500 hektáros kitűnő kukorica és pritaminpaprika-termes. A térszabók nappal dolgoztak a betakarításra, éjszaka pedig a veszély miatt ki voltak rendelve a gátra. Ezen a 13 kilométer hosszú töltésen helyenként kilométeres szakaszokon 30-40 centiméterrel volt magasabb a víz, mint a töltés koronája. A halottak napját is kint töltöttük a gáton harmadfokú, rendkívüli készültségben. Végül sikerrel zártuk a védekezést, a termést betakarították, és november végére lepadt a víz. 1970-ben talán forróbb volt a helyzet, hiszen a fővédvonal mentén 360 négyzetkilométernyi terület és egész települések voltak komoly veszélyben. 1974-ben csak 5000 hektárt kellett megvédenünk lakóépületek nélkül, de annak a falunak az összes termése veszélybe került. 1970-ben a kivezényelt katonák, diákok, gyári munkások végezték a munkák nagy ré-

szét, az alpári nyári gátnál viszont nagyon inspirált, hogy a velünk együtt dolgozó emberek a sajátjukért küzdöttek.

– Az Ön számára mi ennek a munkának a legnagyobb vonzerője?

– Amikor 1966-ban, huszonhat évesen a vízüggyel kerültem, válságos egzisztenciális helyzetben voltam. Itt találtam rá a hivatásomra, nagyszerű kollektívával találkoztam. Jó értelemben vett úri társaságba kerültem, ahol egymást segítve nagyon korrekt módon dolgoztak együtt az emberek. Egy nyelvet beszélt mindenki, magas szakmai színvonalra törekedett és állandó készenlét volt jellemző, még akkor is, ha a vizetek lent voltak a folyómeder fenekén. Ez nagyon megtetszett. A klasszikus vízügyi szakterületen – az árvízvédelem, a folyószabályozás, a belvízvédelem, az öntözés és a területi vízkészlet-gazdálkodás terén, amelyek zöme ma is állami feladat és az irányítása a vízügyi igazgatóságokon zajlik – nagyon nagy hagyományokkal és tudományos háttérrel rendelkező, magas színvonalú szakemberek dolgoznak. Szombathelytől Gyuláig többnyire jól ismerjük egymást, hiszen a többség több évtizede ezt a szakmát műveli; egy ilyen közösségben dolgozni sokkal jobb, mint egy olyan csapatban, ahol nagy a fluktuáció. Sajnos a '80-as évek végén, a '90-es évek elején a bőszenyárosi vízlépcső körüli politikai sakkjátszma, hangulatok miatt negatívra változott a szakmánk társadalmi megítélése, pedig tulajdonképpen nem tehetett semmiről.

– Szaktudását külföldön is kipróbálhatta...

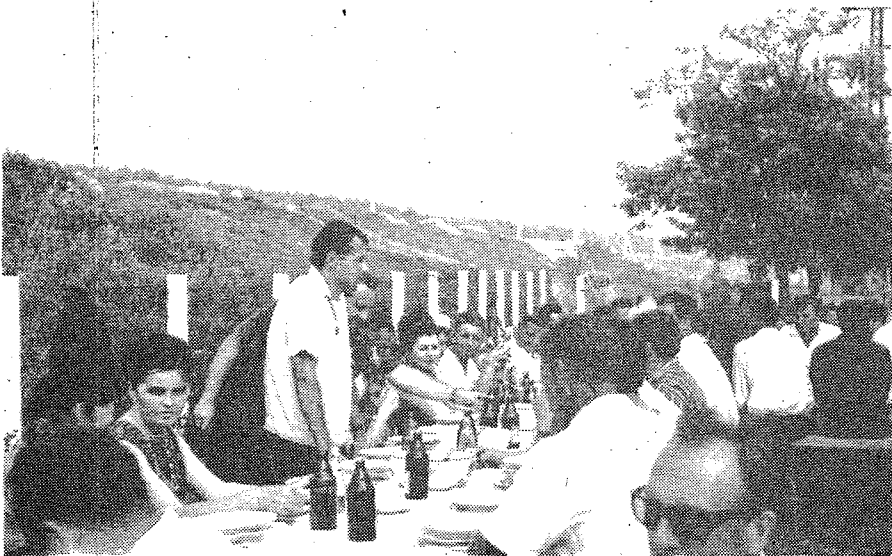
– Mindig szerettem utazni, kerestem a kalandokat, 1978-ban pályázat útján korlátközi megállapodás alapján két évre az iraki mi-

nisztérium munkatársa lettem. Egy iraki nagyvállalatnál dolgoztam, amely az ország nagy folyói mentén árvízvédelemmel, vízgazdálkodással foglalkozott. Velem tartott a családom is, gyerekeim az ottani ENSZ-iskolába jártak, ahol jól megtanultak angolul. Azóta lányom, Olga erdőmérnök, fiám, György faipari mérnök lett, mindketten Sopronban szereztek diplomát. Feleségem kémia-fizika szakos tanár a Deák Gimnáziumban. Nagyon változatos munkát végeztem Irakban, például a kurd hegyi vidéken 29 kis öntözőrendszert terveztem. Maradhattam volna tovább is, de két év múlva, a politikai helyzet változása miatt jobbnak láttam hazatérni.

– Említette, kicsit a sportnak is köszönhet, hogy az ATIVIZIG-hez került. Milyen kapcsolata maradt a sporttal?

– Mindig nagyon vonzódtam a sporthoz, gyerekkoromban úsztam, vízilabdáztam, a Radnótiiban kezdtem kosarazni, amit a soproni egyetemi csapatban folytattam öt éven keresztül. Hazatérésem után 1969-ig a szegedi Postás NB-II-es kosárlabdacsapatában játszottam. 1974-ben alapítottunk egy öregfiúk-csapatot, amely a mai napig működik. Később bekapcsolódtam a szegedi sportszervezésbe is, a Vízügyi SE-nek alapító tagja és elnökségi tagja voltam, majd a Csongrád Megyei Úszószövetségnek főtitkára, később elnöke és nemzetközi versenybíró. Ma is rendkívül fontos számomra a sport, kosárlabdázom az old boys csapatban, rendszeresen teniszezek, és minden télen legalább kétszer egy hetet stílek.

H. Zs.

1970, Maros balpart: az árvízvédelmi kiértékelést Török Imre György vezette

Az Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság a szakajtóért

A Hidrológiai Közlönynek, a magyar vízügyi tudomány külföldön is ismert folyóiratának 75 éves fennállásáról több társfolyóirat, így a *Magyar Tudomány*, a *Mérnök Újság*, a *Vízűző*, a *Vízgazdálkodási Társulatok Tanácsadója*, a *Körös-vidéki Hírlevél* és természetesen, már tavaly októberben a lapunk, a *Vízpart* is megemlékezett.

Mosonyi Emil, Németországban élő akadémikusunk, a nagymarosi vízerőmű „atyja”, november 27-én, amikor 85. születésnapját ünnepeltük Budapesten, *Kozák Miklós* professzor ott elmondott köszöntőjére adott válaszában külön is kiemelte e folyóiratnak, név szerint főszerkesztőjének is a lap szellemét és tudományos színvonalát fenntartó érdemeit. Szó esett e megemlékezések során a lap nehéz anyagi helyzetéről, Mosonyi professzor önzetlen anyagi segítségével, amely lényeges hozzájárulás volt az 1995. évi megjelenés lehetőségeihez.

Kevésbé tudatosodott azonban a folyóirat fővárosi kiadói, de gyakran még az olvasóinak körében is az az alapvető tény, hogy az *Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság* hathatós támogatása nélkül a szerkesztés és a nyomdai előkészítés feladata lényegében megoldhatatlan volna. A Vízügyi Igazgatóság ad helyet a főszerkesztői munkák elvég-

zéséhez, ad irodaszereket, sokszorosítási, postaforgalmi, távbeszélő használati lehetőségeket, azok mellett, amelyeket a főszerkesztő saját lakásáról, saját költségén kénytelen elvégezni.

Az Igazgatóság informatikai osztálya adja a számítógépi – hardver és szoftver – segítséget a tördelés, formázás, szkennelés munkájában, aminek csak a használati díja is 2-3 ezer forint volna bér munkában bárhol óránként.

A szerzők elküldik cikkeiket, de azokat még lektoroknak is véleményezniük kell. Azt azokkal előzetesen meg kell (rendszerint telefonon) beszélni. Itthon vannak-e? Vállalják-e rövid határidőre? Véleményük beérkezése után egyeztetni kell a szerzővel is. Néha többször ismételve. Esetleg új lektorokat is felkérve. Azután, a főszerkesztőnek is lehet – gyakran igen sok – kérése is a szerzőhöz, hiszen a lektor olykor felületes. A szerző sem mindig ért egyet sem a lektorral, sem a főszerkesztővel.

Mindezek időt, levelezést, telefonálást, faxozást, és egyéb munkákat igényelnek, míg a cikk számítógépre kerülhet. *Márfai László*, aki az informatikai szerkesztést végzi, és aki eddig még a formázás legbonyolultabb feladatait is sikerrel – de nagy időráfor-

dítások árán – oldotta meg, beszélhetne arról, hogy a szerzők, vagy beíróik mennyi készenlétet okozhatnak, ha eltérnek – már pedig gyakran eltérnek – kiadott nyomtatási szabványainktól.

Talán majd egyszer megérkezik a köszönet a Hidrológiai Társaság, a „lapalapító” Társaság elnökségének tagjai most is kellő felelősséget éreznek a Hidrológiai Közlöny ügye iránt. Elutasították ugyanis a Társaság elnökének a javaslatát nemcsak egy, a szerkesztő bizottság álláspontjával ellentétes szabályzat életbeléptetéséről, hanem azt sem szavazták meg, hogy az elnök a szerkesztő bizottság 14 „renitens”, azaz a társasági elnök intencióival szembe helyezkedő tagját a bizottságból kizárassa.

A változatlanul megmaradt és dolgozó szerkesztő bizottság e sorok írójával, mint főszerkesztővel és *Békési János* szerkesztővel együtt 27 tagú. Ebből 2 akadémiai rendes tag, 1 ezidőszertint akadémiai köztestületi

képviselő, 6 akadémiai doktor, 7 kandidátus, 4 egyetemi doktor, 7 egyetemi oklevéllel rendelkező, a szakmai gyakorlatban hosszútávú elöltöltött szakember (mérnök, szakmérnök, matematikus, meteorológus). Az 6 nemcsak a lappal kapcsolatos „adminisztratív” tevékenységük, hanem munkásságuk, nevük, ismertségük és elismertségük fémjelzi magát a lapot is.

Ezért ismeri el a Magyar Tudományos Akadémia is olyannak ezt a folyóiratot, amelyben megjelent cikkeire bármely szerző doktori pályázatában is hivatkozhat, mint tudományos tevékenységére.

Ebből a bizottságból törölni egy akadémikust, 4 akadémiai doktort, 4 kandidátust, 4 egyetemi doktort és 1 szakmérnököt: valóban a lap színvonalának súlyos törését hozta volna.

Az Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság támogatását megköszönve, s azt továbbra is kérve és megkapva, remélhetjük: a Hidrológiai Közlönyt nehéz időszakán átgéphetjük. A Hidrológiai Társaság 1996. őszén esedékes vezetőségválasztásán pedig, vélhetőleg, sikerül magát a Társaságot, annak szellemét is sok tagja kívánalmának megfelelően megújítani.

Dr. Vágás István

A Maros-hordalékkúp védelme

Augusztus 27-én Medgyesyháza kapunk meg-hívást az önkormányzat ülésére, mely első napirendként a Maros-hordalékkúp vízbázisvédelméről tárgyalta. Nagy Béla polgármester ismertette a település helyzetét, erőfeszítését a pótolhatatlan ivóvízkincs érdekében.

Meghívott volt igazgatóságunk részéről dr. Kovács Gábor igazgató, dr. Pálfi Imre osztályvezető, dr. Török József főtanácsos és Versey László szakaszmérnök, valamint a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság. A Körös-vidéki és Alsó-Tisza vidéki Környezetvédelmi Felügyelőségek, az ÁNTSZ, a Békés megyei önkormányzat, valamint a VÍZMŰ Rt. képviselői részletesen ismertették a szükséges teendőket műszaki, környezetvédelmi és egészségügyi indokait, majd választottak a képviselők kérdéseire.

Ezt követően a képviselőtestület példamutató egységgel – nagyon alapos szakmai-gazdasági indokok alapján – megszavazta a beruházáshoz szükséges saját források biztosítását.

Nagyon jó érzéssel tapasztaltuk az együttműködési készséget, a helyi politikusok és a szakmai szervezetek konstruktív együttműködése iránti igényt. Sok sikert kívánunk Nagy Béla polgármester csapatának és felajánljuk további segítségünket.

Emléktábla-avatás

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Technika Tanszéke szeptember 22-én emlékezik meg Mezőgazdasági Tanszéke és Tangazdasága alapítójának, vitéz Szili Török Imre születésének századik évfordulójáról.

A tanszékalapító főiskolai nyilvános rendes tanárra, aki 1896-ban született és 1965-ben hunyt el, emléktábla avatásával és életútját bemutató kiállítással emlékeznek tisztelői az Alsóvárosi feketeföldiek 167. szám alatt – szeptember 22-én délelőtt 10 órakor.

nökségen mint csatorna-karbantartó gépkezelő. Munkáját nagy energiával, szívvel-lélekkel végezte, nagyon sokszor mostoha körülmények között. Egy öreg, rossz állapotú MTZ 80-as gépet kapott, melyet újjávarázsolt, majd egy Kisköre 7000-es adaptert szereltettünk fel rá. A mai napig üzemképes, köszönhetően Apró Lajos kezemunkájának. Három éve egy új MTZ 82-est kapott, nagyon büszke volt rá, féltette, szerette, javíttatta, hogy mindig üzemképes legyen.

Már másfél éve tudta, tudtuk, hogy halálos beteg, mégis erős akaratú, hallatlan bizakodással vetette alá magát a kezeléseknak. A szíve július 1-én, egy nappal a rokkantnyugdíjazása és egy hónappal az 50. születésnapja előtt szűnt meg dobogni.

Becsületes, dolgozó és lelkes kollégával szegényebb nem csak a szakaszmérnök-ség, hanem a vízügyi szolgálat is.

Emlékét örökre megőrizzük.

K. L.-né

Búcsú Apró Lajostól

Szomorú kötelességemnek teszek eleget, amikor tudatom kollégáinkkal, hogy a hódmezővásárhelyi szakaszmérnökség munkatársa, Apró Lajos elhunyt.

1963 óta dolgozott, először a mártélyi termelőszövetkezetben, mint gépkezelő, majd a hódmezővásárhelyi szakaszmér-

Dr. Pálfi Imre

Árvízi katasztrófa Spanyolországban 70 áldozattal

A napi sajtóból és a TV-Híradóból értesülhetünk róla, de talán nem felesleges egy vízügyi lapban megismételni, hogy 1996 augusztusa elején Spanyolországban, a Pireneusok déli oldalán kialakult árvíz elmosott egy turistákkal teli kempinget, s 70 ember halálát okozta.

A tragédia a spanyol-francia határtól mintegy 30 kilométerre fekvő Biescas falu közelében következett be, nem messzire az Ebro vízrendszerehez tartozó Gallego nevű folyótól.

A felhőszakadás augusztus 7-én este 7 órakor kezdődött. A néhány óra alatt lehullott nagy mennyiségű csapadék úgy megnövelte a közeli patakok vízszintjét, hogy azok kiléptek medrükéből.

A hegyoldalakon végigzúduló hullámok hatalmas tömegű követ és földet sodortak magukkal, amelyek előbb gátszerűen elzárták a Las Nieves elnevezésű kempinget is magában foglaló völgyet, majd a felgyülemelő „gátat” átszakító víz mindent elmosott, és augusztus 8-án hajnalban teljes egészében elárasztotta a kempinget.

A spanyol, francia, német, holland és angol turisták által zsúfolt táborban mintegy 800 ember tartózkodott.

Az áradás több kilométerre sodorta el a kempingező sátrait, autóit, lakókocsijait. A tragédia színhelyétől 15 kilométerre, egy mesterséges tóban is találtak holttesteket.

A víz és az iszap tenger elől sokan a fákra menektek föl. Több túlélő annak köszönheti életét, hogy elég erősen meg tudott kapaszkodni egy fában és a fa is elég erős volt ahhoz, hogy ne sodorja magával a negyed órán át zúduló, ömlő víz.

A mentési munkálatok azonnal megkezdődtek. A tűzoltók, a rendőrség és a vöröskereszt alakulatai, valamint az ott állomásozó spanyol katonák rögtön a helyszínre siettek.

A mentési munkálatokat a belügyminiszter irányította. Néhány órával a katasztrófa után a helyszínre érkezett a spanyol miniszterelnök, José María Aznar is.

A helyi hatóság háromnapos gyászt jelentett be az egész aragóniai hercegség területére.

A kormány hivatalos álláspontja szerint a katasztrófát csakis a természeti tényezők szerencsétlen egybeesése okozhatta.

Ilyen heves, viharos eső ugyanis csak a Las Nieves kemping közelében esett és csak az ottani patakok vize áradt meg százszorosára.

Egyes sajtójelentések szerint a katasztrófa nem következett volna be, ha az elhanyagolt patakmedrek és a völgyek rendezett állapotban vannak.

Emberi mulasztásnak tartják, hogy a nyilvánvaló vész helyzetben nem riasztották a kemping lakóit.

Több lap úgy véli, alapvető hiba volt a kempinget egy olyan völgy alá építeni, ahol egykor több vízfolyás medre egyesült. A lapok egyben kiemelik a mentési munkálatok kitűnő megszervezését, valamint a királyi család, az államapparátus és a segítőkész emberek szolidaritását.

Az ABC hírugynökség arra emlékeztet, hogy 1962 óta több mint 600 személy vesztette életét Spanyolországban a mos-tanihoz hasonló tragédiákban.

Hidrometeorológiai helyzetjelentés

Augusztusban rendkívül csapadékos, napfényben szegény és az évszaknak megfelelő hőmérsékletű volt az időjárás. A 7-13. napon nagyobb mennyiségekkel, a hónap közepén jelentkező, többnyire záporok, zivatarok formájában lehulló csapadék szeszélyes területi eloszlású lett. A havi összeg szinte a teljes működési területen átlag feletti volt: a sokéves érték másfél, kétszerese, sőt a Tiszántúlon néhol háromszorosa. Átlag alatti mennyiségek csak néhány északnyugati, nyugati körzetben fordultak elő.

Időszak	Ativizig területi csapadék (mm)						
	maximum		minimum		átlag		
	helye	helye	sokévi átl. viszonyított csapad. (%)	eltérés (mm)			
tárgyhavi	170	Battonya	35	Kecskemét	100	204	+51
nov. 1-től	-	-	-	-	537	117	+78

Tovább és ugrásszerűen emelkedett a tavaly november óta folyamatosan növekvő – immár egy nyári hónapnak megfelelő – napfényhiány. Megmaradt az erre a nyárra jellemző hőmérsékleti változékonyság: hőségnap is volt (bár csak kettő), ugyanakkor sokszor 20-25 foknál nem emelkedett magasabbra a hőmérő higanyoszála.

Állomás	Tárgyhavi napfénytartalom (óra)			Tárgyhavi léghőmérséklet (°C)					
	sokévi havi átl. viszonyított		maximum	minimum	átlag	eltérés a sokévi havi átl.-tól			
	%	eltérés	dátum	dátum					
Szeged	215	74	-75	32	2.	9	6.	20,5	-0,6

Folyók vízjárása:

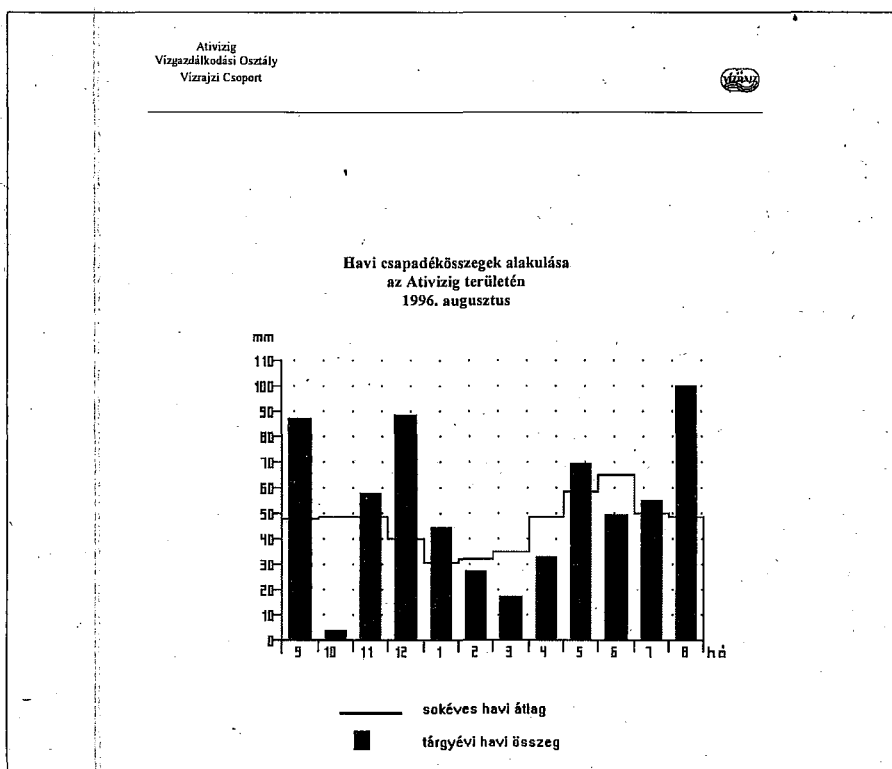
Folyóinkon a nyári kisvizet csak egy jelentéktelen áradás zavarta meg. A havi középvízszint továbbra is átlag alatt maradt.

Vízmerce	Tárgyhavi felszíni vízállás (cm)						
	maximum		minimum		közép		
	dátum	dátum	dátum	dátum	mederteltség (%)	eltérés	
Körös, Szarvas	471	3.	431	21.	455	54	-14
Maros, Makó	13	22.	-68	15.	-43	8	-68
Tisza, Szeged	128	21.	84	16.	104	29	-59

Az igazgatóság területének bőségesebb csapadékú keleti felében a talaj a felső 20 cm-es rétegben tartósan, 20-50 cm között átmenetileg telítődött. Mélyebben folytatódott a lassú kiszáradás, 45-50 %-os víztartalom mellett. A Duna-Tisza közén a nedvesség a felső rétegekben lényegesen alacsonyabb volt, mindössze 20-80 %-os, 50 cm alatt pedig 30-45 % közötti. A talajvízmozgás tendenciája a nyári csökkenések után egyre több helyen emelkedővé vált. A vízintézkedések mindkét irányban átlagosan 10-20 cm-csek voltak. A térséget sújtó vízszintsüllyedések érdemben nem változtak. (Készítette: a vízrajzi csoport)

Talajvízkút száma	helye	Tárgyhavi közepes talajvízállás (cm)		
		terep alatt	változás az elmúlt hónaphoz viszonyítva	eltérés a sokéves havi átlagtól
453	Vásárhely	387	-7	-42
473	Mezőhegyes	564	+10	-146
883	Kiskunfélegyháza	347	-4	-128

Havi csapadékösszegek alakulása az Ativizig területén 1996. augusztus

Felhívás a Csongrád megyei Mérnöki Kamara megalakítására

Az 1996. évi LVIII. törvény (MK. 56. szám) értelmében jogosultsághoz kötött tervezői, szakértői, mérnöki tevékenységet 1997-től kizárólag a Mérnöki Kamara tagja folytathat.

A gazdálkodó szervezetek, egyéni vállalkozók és szellemi szabadfoglalkozásúak mentesülnek a gazdasági kamarai tagság alól, ha kizárólag a törvény hatálya alá tartozó mérnöki tevékenységet folytatnak kamarai tagként illetve ilyen tagsággal rendelkező személy részvételével.

Mérnöki kamarai tag nemcsak a tervező ill. szakértő mérnök lehet, hanem minden, a feltételeknek megfelelő mérnök, ha a Kamara célkitűzéseivel egyetért és azt támogatni kívánja. A kamarai tagság szakmai feltételei:

– szakirányú egyetemi vagy főiskolai oklevél és 2 ill. 5 évi szakmai gyakorlat, vagy

– szakirányú képesítést részben nyújtó egyetemi oklevél és 5 évi szakmai gyakorlat.

Aki a feltételeknek megfelel és alapító tag kíván lenni, az jelentkezzen az ideiglenes névjegyzékbe vételre a Szervező Csoportnál, melynek vezetője Medgyesi Pál. Jelentkezés helye: Műszaki Könyvtár, címe: 6722 Szeged, Kálvária sgt. 14., ügyintéző: Kardos Imre, felfogadási idő: H-Cs: 9-12 és 14-17 óra, telefon: 62/316-999, fax: 62/310-944.

A jelentkezési lap leadásának és a regisztrációs díj megfizetésének határideje: 1996. október 4. pénteken 6 óráig. Aki az ideiglenes névjegyzékbe felkerült, az

1. meghívást kap az alapító taggyűlésre, ahol választói, szavazati joggal rendelkezik és megválasztható,

2. meglévő jogosultságai alapján bekerül az 1997. évi hivatalos Országos Tervezői Névjegyzékbe ill. Országos Szakértői Névjegyzékbe.

A végleges tagsági névjegyzékbe vételről a megalakult Csongrád megyei Mérnöki Kamara fog dönteni, ahol 1997-től a további tagfelvétel is folyamatos lesz.

Mérnöki Tanács elnöke

Tájékoztató a mérnöki és az építész kamarákról

(Folytatás az előző számból)

A kamarák etikai-fegyelmi jogkörrel rendelkeznek. A vevők és a társadalom érdekében kivizsgálják a beérkezett panaszokat, figyelemmel kísérik, hogy a tervező, illetve a szakértő tevékenységét csak az arra jogosultak végezzék, és szükség esetén eljárást kezdeményeznek.

A Magyar Mérnöki Kamara és a Magyar Építész Kamara megalakulásának felügyeletére a környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter

– 11 tagú Mérnöki Tanácsot és

– 11 tagú Építész Tanácsot nevez ki.

E tanácsok felügyelete alatt – a törvény felhatalmazása alapján – a szervező munkát a Mérnök Egylet és a Magyar Építész Szövetség (MÉSZ) végzi.

A Tanács, a Mérnök Egylet és a MÉSZ azon tagjából, akik a törvény szerinti kamarai tagsági feltételeknek megfelelnek, 10-10 tagú, alapszabályt előkészítő bizottságot hoz létre. Az 6 feladatuk lesz az alapító taggyűléseken és az országos alakuló küldöttgyűlésen az alapszabályok tervezetének előkészítése.

A kamarai intézményrendszer alulról szerveződik. Minden megyében – területi illetékességgel – önálló jogi személyiségű

– Megyei Mérnöki Kamara és

– Megyei Építész Kamara, valamint ezeken kívül

– Budapesti Mérnöki Kamara és

– Budapesti Építész Kamara

alakul. Ezek szervezéséről a szakmai sajtóban, valamint legalább egy országos és egy helyi lapban a Mérnöki Tanács és az Építész Tanács felhívást tesz közzé.

A felhívást követő 30 napon belül jelentkezhetnek a lakóhelyük szerint illetékes megyei, illetve fővárosi szervező csoportnál mindazon mérnökök, akik szakmai tevékenységük, foglalkozásuk által a kötelező kamarai tagsággal érintettek, a kamarai tagság feltételeinek megfelelően és az alapító taggyűlésen is részt kívánunk venni. Ugyancsak jelentkezhetnek olyanok is, akiket a kötelező tagság ugyan nem érint, de a tagsági feltételeknek megfelelnek, és a kamara tagjai szeretnének lenni.

A jelentkezettek közül áll össze azoknak az ideiglenes jegyzékbe, akik a területi kamarák alapító ülésére szavazati joggal meghívást kapnak.

Az ideiglenes névjegyzés lezárása után 30 napon belül a szervező bizottságok összehívják az alapító taggyűléseket. Az alapító taggyűlések feladatai a következők:

– döntenek arról, hogy kíván-e több megyére összevontan kamarát szervezni,

– az alapszabályt előkészítő bizottság javaslatát megvitattva elfogadják a területi alapszabályokat,

– megválasztják az elnököt, az alelnököt, az elnökség tagjait, a felügyelő bizottság elnökét és az etikai-fegyelmi bizottság elnökét,

– minden 20 tag után egy küldöttet választanak az országos kamara küldöttgyűlésébe és

– 3 tagú tagfelvételi bizottságot választanak.

Az első megyei alapító taggyűléstől számított 60 napon belül a szervező Mérnök Egylet, illetve a MÉSZ összehívja az országos

– Magyar Mérnöki Kamara, illetve

– Magyar Építész Kamara alakuló küldöttgyűlését úgy, hogy a megyékben, illetve a fővárosban megválasztott küldötteket erre legalább 15 nappal korábban frásban meghívják. Az alakuló küldöttgyűlés feladatai:

– megvitatja és elfogadja az alapszabályt

– megválasztja az országos elnököt, az alelnököt, az elnökség tagjait, az országos felügyelő bizottság elnökét, az országos etikai-fegyelmi bizottság elnökét,

– elfogadja a kamara első éves költségvetési tervét és ennek részeként meghatározza az éves tagdíjat, valamint a tagdíj megoszlását a területi és az országos szervezetek között,

– elfogadja az etikai-fegyelmi szabályzatot.

Akik lekésik a jelentkezést a megalakulás 1996. évi, 30 napos időszakában, azokat sem éri semmiféle hátrány, mert később is, bármikor kérhetik fevételüket a már megalakult Mérnöki, illetve Építész Kamarákba, bár 180 nap túrelmi időn túl nem folytathatják kamarai tagság nélkül a jogosultsághoz kötött mérnöki tevékenységét.

Dr. Hajtó Ödön

VÍZPART

Az Alsó-Tisza Vidéki Vízügyi Igazgatóság lapja
Szerkeszti a szerkesztő bizottság,
elnöke és felelős kiadó: dr. Kovács Gábor
Felelős szerkesztő: Pálfi Katalin
Szerkesztő: Benke György
Szerkesztőség: H-6701 Szeged, P.L.: 390, Stefánia 4.
T.: 62/312-933 – Fx.: 323-774 – Tx.: 82-239
Nyomtatás: „NORMA” Nyomdász Kft., 6800
Hódmezővásárhely, Rárósi út 10., T.: 62/344-499

